

Hrvatsko novinarsko društvo

Grad Zagreb

Hrvatska

Poštovani,

moje ime je Natko Gereš i obraćam Vam se u funkciji Koordinatora programa Inicijativa mladića, projekta koji se provodi u Strojarskoj tehničkoj školi Fausta Vrančića u Zagrebu, sa ciljem promocije rodno ravnopravnih normi, pozitivnih životnih stilova i nenasilnog ponašanja mladih, ispred Organizacije mladih Status M koja projekt provodi.

Za početak želim naglasiti da je od početka škola pokazala vrhunski profesionalizam i suradnju i da smo upravo zbog toga bili u mogućnosti protekle dvije godine raditi sa više od sto učenika ove škole. Odnos osoblja škole prema svojim učenicima više je od onoga što se od jedne škole traži, ono brine ne samo o ocjenama učenika i učenica, već i o njihovim životima i odrastanju.

Razlog zbog kojeg Vam se obraćam jest editorijal koji je izašao u Jutarnjem listu u dva dijela, jučer, 28. i danas 29. 3., 7 dana u najgoroj školi u Hrvatskoj, praćen snimanim materijalima na internetskom portalu istog lista.

Smatram da su Jutarnji list, odnosno novinar koji je članak pisao i urednik koji je isti objavio, povrijedili temeljna prava djece te škole, kao i kodeks novinarstva o izvještavanju o djeci.

Krenut ću od samog naslova editorijala: 7 dana u najgoroj školi u Hrvatskoj. Novinar je, prije dolaska u samu školu, na temelju podataka o zaključenim ocjenama iz e-matice RH zaključio kako je riječ o „najgoroj“ školi. Sam izraz „najgora škola“ diskriminira i getoizira učenike škole. Nije moguće odrediti koja je škola najgora ili najbolja, moguće je odrediti određene varijable uspješnosti, ali ovakva klasifikacija ozbiljno može utjecati na razvoj mladih ljudi na svom putu prema odrastanju koji se u trenu objavljivanja ovakvog senzacionalističkog naslova nalaze u toj školi. Dokazano je da se mladi najčešće ponašaju upravo na način na koji se društvo prema njima odnosi: ako ih potičemo i ohrabrujemo, uspjeh je puno vjerojatniji nego ako ih se marginalizira. A stavljanjem učenika ove škole u fokus javnosti kao učenika „najgore“ šaljem im poruku da ne vrijede i da se od njih očekuje određen, negativan način ponašanja. Dakle već u samom naslovu list koristi pogrdan i diskriminirajući naziv za učenike škole, jer školu čine učenici i njeno osoblje.

Ali to je samo početak. U samom početku teksta novinar, kako bi potvrdio naslov teksta, izvještava o događajima kojih su učenici bili dio, pokušavajući stvoriti tamnu i mračnu klimu oko škole. Tako opisuje učenike koji piju i puše ispred škole, ili se drogiraju, neodređeno, na temelju onoga što je čuo, opet od djece, uzimajući njihove izjave bez prisutnosti njihovih roditelja. On ne opisuje pojavu među mladima, već opisuje događaje kojih su mladi bili dio,

stavljajući učenike ove škole u kontekst te pojave kao stalne prisutnosti u njihovim životima, u kontekstu škole, makar je potpuno jasno da je riječ o pojavi koja je većinom rezervirana za izvanškolske uvijete.

U nastavku teksta novinar dijeli djecu na „bolju“ i „lošiju“. Na taj ih način prikazuje kao izolirane, bespomoćne i osamljene ljude, umjesto da potiče javnost na prihvaćanje djece kao sastavnog dijela našeg društva, on ih svrstava u kategoriju „lošijih“. Jer u Faust, prema novinaru, idu lošija djeca, a u druge škole „bolja“. Svoj novinarski integritet pokušava zaštititi na način da navodi citat neodređene osobe koja je to rekla. Zaboravlja da je riječ o djetetu.

U drugom izdanju editorijala, praćenom video snimkama na internetu, senzacionalistički se izvještava sa tučnjave djece u obližnjem parku. U tiskanom izdanju sudionici tučnjave su zamagljenih lica, međutim na video snimci koju je novinar dobio na nepoznat način, ali opet pod pretpostavkom da ju je dobio od djeteta, bez odobrenja roditelja, djeci se vide lica i čuju imena. Djecu, počinitelje ali istovremeno i žrtve nasilja i vršnjačkog pritiska, naziva zajapurenim dvojcem, što je u najmanju ruku nedoličan primjer izvještavanja o širem društvenom problemu nasilja među djecom. Riječ je o ranjivoj skupini djece koja bi trebala biti pod povećanom pažnjom, ali novinar i urednik ih koriste kao sredstvo za privlačenje medijske pozornosti.

Dok je u tiskanom izdanju njihov identitet prikriven, na video se snimci na internetu jasno čuju i vide njihova lica i imena. Zar je novinar dobio suglasnost njihovog zakonskog skrbnika za objavljivanje njihove snimke? Riječ je o mlađem punoljetniku i maloljetniku koji su obojica u vrijeme tučnjave bili maloljetni. Riječ je o tučnjavi koja se je dogodila prije više od godinu dana, što možemo dokazati, a u međuvremenu su ova dva ranjiva djeteta prošla program kojim su odučeni od uporabe nasilja. I sada je taj napredak, zahvaljujući novinaru koji je ovaj članak pisao i uredniku koji je isti objavio, ugrožen. Ovakva zlouporaba modernih medija na štetu je ovim pojedincima, koji od objavljivanja videa nisu prestali biti žrtve izrugivanja svojih vršnjaka.

U posljednje smo dvije godine uspjeli u školi ojačati pozitivnu i mirnu, nenasilnu atmosferu, u kojoj su tučnjave postale rijetkost, a ovakva zlonamjerna novinarska intervencija to ugrožava, ali ugrožava i sigurnost i budućnost djece spomenute u članku.

Apeliram na Vas da učinite sve da se video snimka makne sa interneta ali i da se ovakvo novinarstvo opomene i doživi javnu osudu.

Slobodno me kontaktirajte kako bih Vas spojio sa žrtvama ovog editorijala i njihovim roditeljima.

S poštovanjem,

Natko Gereš, dr. med.

Koordinator programa inicijativa mladića